

Vereniging Vrienden van de Passiebloem

Redactieadres: Brederostraat 129 - 8023 AS Zwolle

IBAN: NL84 SNSB 0933 7349 05

Website: www.molendepassiebloem.nl

<https://nl-nl.facebook.com/OliemolenDePassiebloemZwolle>

https://twitter.com/Mln_Passiebloem

Jaargang 20, nummer 49 (augustus 2016)

Vereniging Vrienden van de
Oliemolen De Passiebloem

Open Monumentendag & Overijsselse Molendag

Op de Open Monumentendag en Overijsselse Molendag – zaterdag 10 september a.s. – tooit oliemolen De Passiebloem aan de Vondelkade zich feestelijk als welkom voor iedereen, die de molen van binnen en buiten wil bekijken.

Tevens zijn onze burens van het monumentale Openluchtbad op deze dag ook geopend en zeker een bezoekje waard.

Open Monumentendag staat in het teken van iconen en symbolen. Daarmee wordt bij deze 30^e editie van het evenement verwezen naar beelden en

tekens met een bijzondere extra betekenis, die zichzelf overstijgt. Voor de Passiebloem geldt dat zij een icoon is in het Zwolse stadsbeeld want de Passiebloem is een bijzondere oliemolen, waarvan er maar 8 in Nederland zijn.

Als er wind is, draaien buiten de wieken en is er binnen veel te zien: slaande oliepersen en indrukwekkende grote raderen. De molenaars bedienen allerlei werktuigen en zijn druk in de weer met het olieproces, waarbij olie uit lijnzaad wordt gewonnen.

Deze lijnolie is goed te gebruiken voor schilderwerken en onderhoud van hout en is te koop in het molenwinkeltje.

Op Open Monumentend-

ag krijgt u 10% korting op deze olie.

Daarnaast worden er diverse meelsoorten verkocht, aangeleverd door een korenmolen uit de buurt.

De molen is interessant voor jong en oud. Zonder kosten worden rondleidingen gegeven, met uitleg over bouw en werking. Ook voor kinderen is er veel te zien; elk kind mag een mooie kleurplaat maken of meenemen voor thuis.

Op het terras bakken de molenbakkers heerlijke pannenkoeken. Een kopje koffie, thee of een beker limonade maakt dit bezoek aan de molen extra feestelijk en compleet.

Nalatenschap

Na het overlijden op 94-jarige leeftijd van één van onze oudste leden is gebleken dat de Vrienden van De Passiebloem, samen met het Zwols Dierenasiel, als enige erfgenamen zijn benoemd in het testament, dat is nagelaten.

Rouwig om het verlies maar gelijktijdig verheugd om de nalatenschap zal het bestuur aan de leden enkele voorstellen doen voor een zinvolle besteding van de nalatenschap. De exacte hoogte zal door de notaris worden bepaald en na aftrek van de successiebelasting op onze rekening worden bijgeschreven.

Onderhoud

Afhankelijk van de medewerking van het lokale weer in Zwolle, zal onze molen de Passiebloem geschilderd gaan worden van 29 aug. tot 14 sept. Na overleg met de Gemeente Zwolle, is met instemming van de RCE (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed), de kleurstelling aangepast.

De kleuren veranderen weer van het wel erg donkere en saaie groen van nu, naar de lichtere en frissere groenvariant van enige jaren geleden.

De verwachting is dat de molen er weer vrolijk en bijzonder uit zal gaan zien in het nieuwe verfjasje.

Openingstijden

Vanaf 1 september gelden er gewijzigde publieke openingstijden.

- De 1e en de 3e zaterdag van de maand van 10.00 uur tot 16.00 uur.

- De 3e zaterdag van de maand van 13.00 uur tot 16.00 uur.

Indien u op een andere dag de molen wilt bezoeken, zullen wij dat trachten te organiseren. Neem dan minimaal twee weken voor de gewenste bezoeksdatum contact met ons op via info@molendepassiebloem.nl

PassieColumn

Kaarten-passie

Begin jaren tachtig (vorige eeuw uiteraard) woonden we in Hengelo(O).

In de contacten met één van de burens werd ons duidelijk dat de zoon des huizes, Paul, (ansicht-) kaarten spaarde met afbeeldingen van Nederlandse molens. Hij had er al een flink aantal.

In alles was merkbaar dat Paul, en zeker ook zijn ouders, het zeer zouden waarderen wanneer wij bij gelegenheid aan die hobby zouden denken.

Omdat een goede buur

beter is dan een verre vriend en omdat het goede burens waren, hebben we ons best gedaan.

Onze vakanties brachten we in die tijd altijd in eigen land door. En al snel was het zo dat in elk dorp of elk stadje waar we kwamen, we uitkeken naar ansichtkaarten met een molen erop.

Dat deden we met meer aandacht wanneer we op de weg naar de betreffende plaats ergens aan de horizon molenwieken hadden gezien. Zo hebben we Paul's verzameling aardig

kunnen aanvullen in de vijf jaar dat we daar gewoond hebben.

Het zoeken naar die kaarten kreeg gaandeweg iets van een passie. Niet direct een passie voor molens, maar – prozaïscher – voor molen-ansichtkaarten.

Maar in die tijd 'leerden' we uiteraard wel aardig wat over hoeveel verschillende soorten molens er waren en zijn qua bouw: wipmolen, bovenkruier, standerdmolen, tjasker, ...

Jacques van Santen

Van het bestuur

Samenwerking met het OpenLuchtBad

Vorig jaar hebben we ter gelegenheid van de Open Monumentendag voor het eerst samengewerkt met het OpenLuchtBad, dat op een ruime steenworp afstand van onze molen ligt.

Het OLB is net als De Passiebloem een rijksmonument.

We hebben gezocht naar mogelijkheden om voor geïnteresseerden vervoer te regelen vanuit het centrum (boot, paardetram ...), maar dat is helaas niet gelukt.

Wel komt er weer één flyer met informatie over de beide monumenten. Bij het OLB zullen ze bezoekers stimuleren om naar De Passiebloem te gaan en wij zullen wijzen op het OLB 'om de hoek'.

Jacques van Santen

Molen-Historie

Dikwijls komt tijdens een rondleiding de vraag aan de orde hoe ze vroeger een dergelijk grote molen met die zware raderen en die gigantische stenen konden bouwen. En dat zonder de hulpmiddelen die we vandaag hebben zoals hijskranen en hoogwerkers. Op bijgaand plaatje zie je hoe ze dat deden. Er werd eerst een 'rechtmast' opgezet, verankerd met een aantal tuidraden en dan kon door middel van katrollen en een kaapstander een zware last omhoog gebracht worden. Op het plaatje zien we hoe een nieuwe bovenas is opgehesen, die op het punt staat om door het bovenwiel te worden gestoken. In dit

geval is dat gemakkelijker dan bij een bovenkruier,

want hier kan eenvoudig het dak van de kast worden verwijderd, dan zie je wat je doet. (Het dak zat er nog niet op want de hele bovenbouw was vernieuwd.) Trouwens bloedlink wat de molenbouwers doen: boven op die as zitten en

staan. Als de Arbo inspecteurs het maar niet zien. We zien hier de *Groote Molen* in Zoeterwoude-Beneden, bij de bedekking van de stander lijkt het riet behoorlijk beschadigd. Bij een hevige storm op 2 april 1973 leed deze molen grote schade: de koker brak en het hele bovenhuis viel naar beneden en het wiekenkruis werd verwoest. In 1975 werd alles weer gerepareerd en molenbouwer Van Beek stelde er een eer in om het karwei op ouderwetse manier te klaren. De molen had trouwens tot 1917 nog een houten bovenas, maar dan wel met ijzeren roeden. Weten we dat ook weer.

Han Horsman

MolenVisie

Door welke bril kijken we naar de molen?

De molen is een icoon van het Nederlandse landschap. Wie een plaatje ziet van een molen, een veld tulpen en een paar klompen, weet direct waar het over gaat.

We kijken naar een molen met een mengsel van vertedering en bewondering. Vertedering om te zien hoe 'primitief' onze voorouders leefden, bewondering omdat ze een dergelijk geweldig bouwwerk zonder moderne machines konden maken. We worden een beetje nostalgisch bij het zien van een molen. Maar dat is onze kijk van vandaag. We worden er romantisch van maar het leven van de molenaar was helemaal niet zo romantisch. Het was hard werken, vaak op ongelegen

uren, in de herrie of stank of stof en vaak onder gevaarlijke omstandigheden die de Arboret vandaag de dag zou verbieden.

Kaalslag

Toen in 1923 de vereniging 'De Hollandse Molen' werd opgericht, stonden er in Nederland nog 3000 molens. Dat betekent dat er in de jaren daarvoor een kaalslag had plaats gevonden, want een halve eeuw daarvoor waren er nog meer dan drie keer zoveel. Maar ja, als een molen ingehaald was door de moderne industrie (stoom, diesel en elektriciteit) dan werd de molen eenvoudig afgebroken en op de plaats waar de molen gestaan had verrees een fabriek. Vaak kun je in een dorp aan het eind van de Molenweg een veevoederfabriek aantreffen, de voort-

zetting van het oude molenbedrijf.

Op een gegeven moment besepte men dat, als het met dit tempo doorging, er al gauw helemaal geen molens meer zouden zijn. Vandaar dat er actie werd ondernomen. Toch ging de afbraak door want voor de Tweede Wereldoorlog waren er nog maar 1500 molens. Dat betekent een halvering in zeventien jaar. In de oorlog sneuvelden er ook nog een aantal molens en pas in de jaren zestig kwam er een stabilisatie. Sindsdien schommelt het aantal windmolens rond de duizend.

[wordt vervolgd]

PassieWie

Bestuur

Vereniging Vrienden van Oliemolen De Passiebloem

Jacques van Santen

voorzitter

Marcel Vierhuis

secretaris/penningmeester

Jan Versteegde

2e penningmeester

Tamar Tonnema

lid

Bart Bethlehem

lid

Kees Veenstra

lid

Molenadres:

Vondelkade 175 Zwolle

Contactadres:

Brederostraat 129

8023 AS Zwolle

Molenrijmen

***Wanneer het stil is en niet waait
en de molen niet meer draait,
dan ziet men hier en daar bij hopen
allemaal boeren en bakkers lopen,
roepende met veel misbaar:
waar duivel blijft de molenaar!***

Roggemolen van De Wilp (Gr.)